

Національна академія Національної гвардії України

Кафедра військового навчання та виховання

Дослідження соціального запиту курсантів і студентів щодо формування компетенцій в Національній академії Національної гвардії України

DOI: <https://doi.org/10.26697/krpoch.melnyk.yu.report.2016>

Мельник Юрій Борисович

кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри військового навчання та виховання Національної академії Національної гвардії України; Директор Науково-дослідного інституту ХОГОКЗ

- 1. Чи повинні ми враховувати та співвідносити між собою компетенції, які формуємо в процесі викладання своєї навчальної дисципліни з тими, які формують викладачі у слухачів під час інших дисциплін?
- 2. Чи існує між цими компетенціями кореляційний зв'язок?

Закон України «ПРО ВИЩУ ОСВІТУ» від 01.07.2014 № 1556-VII

Закон встановлює основні правові, організаційні, фінансові засади функціонування системи вищої освіти, створює умови для посилення співпраці державних органів і бізнесу з вищими навчальними закладами на принципах автономії вищих навчальних закладів, поєднання освіти з наукою та виробництвом з метою підготовки конкурентоспроможного людського капіталу для високотехнологічного та інноваційного розвитку країни, самореалізації особистості, забезпечення потреб суспільства, ринку праці та держави у кваліфікованих фахівцях.

Компетенція –
загальна здатність, що
базується на здібностях,
знаннях, цінностях
та досвіду, набутому
завдяки навчанню.

Сьогодні на основі досвіду більше 100 університетів з 16 країн-учасниць Болонського процесу (у консультаціях та опитуваннях взяли участь 5183 випускників, 998 професорів, 944 працедавці) відібрано 30 загальних **компетенцій з трьох категорій:**

- інструментальні;
- міжособистісні;
- системні.

Комплекс інструментальних компетенцій включає:

- 1) здатність до аналізу та синтезу;
- 2) уміння організовувати і планувати;
- 3) базові загальні знання;
- 4) базові знання з професії;
- 5) комунікативні навички з рідної мови;
- 6) елементарні комп'ютерні навички;
- 7) навички оперування інформацією (здатність отримувати та аналізувати інформацію з різних джерел);
- 8) здатність вирішувати проблеми;
- 9) здатність приймати рішення.

Комплекс міжособистісних компетенцій включає:

- 1) здатність до критики та самокритики;
- 2) здатність працювати в команді;
- 3) міжособистісні навички;
- 4) здатність працювати в міждисциплінарній команді;
- 5) здатність співпрацювати з експертами в інших предметних областях;
- 6) здатність сприймати різноманітність та між культурні відмінності;
- 7) здатність працювати в міжнародному контексті;
- 8) прихильність до етичних цінностей.

Комплекс системних компетенцій включає:

- 1) здатність застосовувати знання на практиці;
- 2) дослідницькі здібності;
- 3) здібність до навчання;
- 4) здатність адаптуватися до нових ситуацій;
- 5) здатність генерування нових ідей (творчості);
- 6) здатність до лідерства;
- 7) розуміння культур та звичаїв інших країн;
- 8) здатність працювати автономно;
- 9) здатність до розробки проєктів та керування ними;
- 10) здатність до ініціативи і підприємництва;
- 11) відповідальність за якість;
- 12) прагнення до успіху.

Дослідження соціального запиту курсантів і студентів щодо формування компетенцій в Національній академії Національної гвардії України

1 етап

Зробити індивідуальний вибір 5 найбільш важливих компетенцій із запропонованого переліку та проранжувати їх.

2 етап

Кожний учасник мав можливість обговорити свій вибір у групах, визначивши при цьому спільні 5 компетенцій.

3 етап

Коллективне обговорення результатів роботи у групах й ухвалення переліку з 5 найвагоміших компетенції з встановленням їх ієрархії.

Таблиця 1.

№ з/п	Назва компетенції	Вибір 1 (індивідуальний)	Вибір 2 (груповий)	Вибір 3 (колективний)
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
...				

Загальні результати дослідження соціального запиту по групах

Таблиця 2.1.

№ з/п	Назва компетенції	159	169	550	350	150	160	310	320	551	411	151	311	321	312	322	412	152	162	
1. Інструментальні	1) здатність до аналізу та синтезу;									2										
	2) уміння організувати і планувати;			2			2	3	3	4	4			1		4	2	3		
	3) базові загальні знання;																			
	4) базові знання з професії;	5	1	1	1	1	1			1								1		
	5) комунікативні навички з рідної мови;																			
	6) елементарні комп'ютерні навички;				2															2
	7) навички оперування інформацією;																			
	8) здатність вирішувати проблеми;	1										1		2	4		1	4		
	9) здатність приймати рішення.	2	5	5		4					3	3	4	3		4	2	3		

Загальні результати дослідження соціального запиту по групах

Таблиця 2.3.

№ з/п	Назва компетенції	159	169	550	350	150	160	310	320	551	411	151	311	321	312	322	412	152	162	
3. Системні	1) здатність застосовувати знання на практиці;	3	2		3	3	3	1	1	5		2	4	2	1			4	1	
	2) дослідницькі здібності;																			
	3) здібність до навчання;										5									
	4) здатність адаптуватися до нових ситуацій;	4				2		5	5		2		1	3						
	5) здатність генерування нових ідей (творчості);																			
	6) здатність до лідерства;																3	1		3
	7) розуміння культур та звичаїв інших країн;																			
	8) здатність працювати автономно;																			
	9) здатність до розробки проектів та керування ними;																			
	10) здатність до ініціативи і підприємництва;												1						5	
	11) відповідальність за якість;		4		5									5	5	5				
	12) прагнення до успіху		3	4			5	5	4	4			3			3		5		5

Найбільш затребувані серед курсантів і студентів Національної академії Національної гвардії України такі компетенції:

- - базові знання з професії;
- - вміння організувати і планувати;
- - здатність приймати рішення;
- - здатність застосовувати знання на практиці;
- - здатність адаптуватися до нових ситуацій;
- - здатність працювати в команді;
- - відповідальність за якість;
- - прагнення до успіху.

Висновки

Результати дослідження свідчать що затребуваними є лише окремі компетенції, що можна пояснити специфікою навчального закладу та реаліями сьогодення.

Проведене дослідження не вичерпує всіх аспектів вирішення проблеми соціального запиту курсантів і студентів щодо формування в них компетенцій у ВНЗ.

Подальшого дослідження потребують питання:
з'ясування соціального запиту працедавців;
узгодження переліку цих компетенцій з експертами.

Вірно визначені компетенції стануть системоутворюючим чинником усього процесу підготовки фахівця!

Література

1. Мельник Ю. Б. Дослідження соціального запиту курсантів і студентів щодо формування компетентностей у ВВНЗ / Ю.Б. Мельник // Актуальні питання освіти і науки : зб. наук. ст., матеріали IV міжнар. наук.- практик. конф., 10-11 листоп. 2016 р. / Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця. – Х. : ХОГОКЗ, 2016. – С. 280-288. doi: <https://doi.org/10.26697/9789669726070.2016.280>
2. Мельник Ю. Б. Особливості медично-психологічного супроводу людей з особливими потребами / Ю. Б. Мельник // Вісник ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Психологія. – Х. : ХНПУ, 2012. – Вип. 44, ч. 2. – С. 134 – 141.
3. Мельник Ю. Б. Педагогіка вищої школи: в схемах і таблицях: навч.-метод. посіб. для курсантів, студ. вищих навч. закладів / Ю. Б. Мельник. – Х. : ХОГОКЗ, 2016. – 64 с. doi: <https://doi.org/10.26697/9789669726063.2016>
4. Мельник Ю. Б., Прокопенко Ю. О., Стаднік А. В. Можливості педагогічної логістики і нові нейробіологічні підходи / Ю. Б. Мельник, Ю. О. Прокопенко, А. В. Стаднік // Актуальні питання освіти і науки : зб. наук. ст., матеріали III міжнар. наук.-практик. конф., 10-11 листоп. 2015 р. / Національна академія Національної гвардії України. – Х. : ХОГОКЗ, 2015. – С. 127 – 130. doi: <https://doi.org/10.26697/9789669726056.2015.127>
5. Мельник Ю. Б. Психологічна служба ВНЗ / Ю. Б. Мельник // Психолого-педагогічні проблеми становлення сучасного фахівця : зб. наук. ст., матеріали міжнар. наук.-практик. конф., 11-12 черв. 2014 р. / Харк. нац. екон. ун-т. – Х. : ХНЕУ; ХОГОКЗ, 2014. – С. 213 – 221. doi: <https://doi.org/10.26697/9789669726049.2014.213>
6. Мельник Ю. Б. Упровадження програмованого навчання у вищій військовий навчальний заклад / Ю. Б. Мельник // Науковий журнал «Честь і закон». – Х. : Національна академія Національної гвардії України, 2016. – №. 4 (59). – С. 50 – 54.

Дякую за увагу!